

БРОЈНИ ЗАДАЦИ, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ У 2012. ГОДИНИ

*Ако осећај дужности мучи човека,
он му такође омогућава да оствари чуда*
Х. Л. Менсен

У Оксфордском филозофском речнику Сајмона Блекбурна обавеза или дужност представља примарни појам деонтолошког приступа етици.³⁷⁰ У Кантовом етичком систему дужност је оно што се мора обавити без обзира на различите отежавајуће прилике и околности. Он је дословце писао: „Дужност треба да буде безусловна нужност деловања и као таква мора вредети за сва разумна бића. И када је обављамо не треба да нас се тичу добре и лоше последице које из тога произилазе“. Иако му због ових и других сличних ставова замерају апстрактност, Кант је дужност, а ми додајемо и обавезу и одговорност, подигао на битан, основни појам етике.

У овом смислу је М. С. Димитријевић прихватио своје обавезе, дужности и одговорности за оно што је требало да уради и оствари. Одговорно је преузимао на себе задатке, дужности и обавезе према друштвеним пословима, као и према својим сарадницима и коауторима.

Наредног дана после новогодишње ноћи 2012,³⁷¹ разговор смо започели бележењем обавеза и дужности које Милана чекају у предстојећој години. Миланове обавезе што следе и људска одговорност према сарадницима, биле су његове прве речи:

– Од преоптерећености обавезама које се намећу са свих страна, а од којих не зависим само ја него и моји другови, пријатељи, сарадници не може се измаћи, ни побећи – каже одлучно са пуним осећањем дужности и личне одговорности. – Последњих недеља протекле 2011. са групом сарадника: Владимиром Милосављевићем и Зораном Симићем радим на одговору рецензентима за текст о Штарковом ширењу криптона, који је послат једном од најугледнијих часописа.³⁷² Потребно је ваљано и аргументовано образложити наш став – излаже Милан са дубоким уверењем, па полузадихано наставља:

370 Сајмон Блекбурн, *Оксфордски филозофски речник*, Светови, Нови Сад, 1999, стр. 98.

371 *Рукописне белешке из разговора са М. С. Димитријевићем*, Београд, 02. I 2012.

372 V. Milosavljević, Z. Simić, S. Daniels, M. S. Dimitrijević, „Stark shifts and transition probabilities within the Kr I spectrum“, *Monthly Notices of the Royal Astronomical Society*, вол. 422, 2012, стр. 610-618.

– Са другом групом: Анатолиј Михајлов, Владимир Срећковић и Љубинко Игњатовић, припремамо чланак о утицају асиметричних јон-атомских сударних процеса на спектре звезда...³⁷³ Трећи захват је пак са Грцима Евстратијем Теодосијуом и Василијем Маниманисом, пишемо три чланка: први, о астрономском значењу пирамида у Старој Грчкој. Прилог је прихваћен 21. XII прошле 2011. године и објављен на Интернету и у бугарском астрономском часопису...³⁷⁴ Друга два студијска текста која припремам биће саопштена на Конференцији: *Географи у раном византијском периоду* и *Козма Индикопловац* – набраја Милан прецизно све бројне студијске прилоге на којима коауторски ради.

Крајем године, тачније 31. XII 2011 (22.12. и 1.1.) послао је два прилога из области астрономије за Српску енциклопедију: Мирјана Вукићевић Карабин и Иштван Винце.

А онда поново прелази на казивање о коауторским пословима:

– Са Силви Сахал Брешо сам радио на припреми нових података за базу *Штарк* – Б (Белдата)... У групи где је и Магдалена Христова испитујемо Штарково ширење В IV; док са Тунижанима истражујемо линије јонизованог угљеника у спектрима посебне врсте белих патуљака... Осим тога, крајем децембра Јелена Ковачевић је одбранила докторску дисертацију. И та обавеза је захтевала подоста времена – напомиње Милан, чудећи се помало и сам том обиму и размаху активности.

– Колико сам пратио, поред свега овога на студијском пољу, било је и више ангажовања на подручју популаризације астрономије?

– Како да не? И то не само конкретни и појединачни захвати, већ и обавеза да се о свему томе, у смислу промоције и афирмације астрономије у просветно-образовним установама и школама – напише исцрпан и подробен извештај Центру за промоцију науке. Тај извештај са богатим и различитим прилозима, предао сам на пошту. И шта мислиш колико је износио? Преко килограм и 600 грама! Имај у виду да је у овом пројекту учествовало десетак људи, укључујући ту и опсерваторију – упозорава ме, иако се и сам помало чуди таквом обиму и тежини.

Одмах потом прелази на задатке и обавезе око предстојећих неодложних послова:

– Неопходно је да истовремено припремим пројекте за наредну годину и то са финансијски разрађеним концептом, тачку по тачку, осмишљено, како би у основи био аргументован и прихватљив. А уз то ваља приложити и детаљан финансијски извештај о реализацији досадашњих послова – све те бројне програмске обавезе Милан држи у глави и оне су саставни део његових готово свакодневних размишљања.

373 A. A. Mihajlov, Lj. M. Ignjatović, V. A. Srećković, M. S. Dimitrijević, A. Metropoulos, „The non-symmetric ion-atom radiative processes in the stellar atmospheres“, *Monthly Notices of the Royal Astronomical Society*, вол. 431, 2013, стр. 589-599.

374 E. Theodossiou, V. Manimanis, M. S. Dimitrijević, M. Katsiotis, „The pyramids of Greece – Ancient meridian observatories?“, *Bulgarian Astronomical Journal*, вол. 16, 2011, стр. 130-143.

– Конципирао сам и даљи наставак пројекта: *Утицај судара на спектре астрофизичке плазме*, у новом циклусу финансирања од стране Министарства, па и око тога ваља урадити, организовати све што је потребно. Од тога, да знаш, зависи ангажовање петнаестак људи, њихова финансијска примања, плате, што је доста тешка дужност – напомиње са пуно делатне самосвести, па се осврће на важност благовременог конкурсана код Министарства за науку, и то за неколико предстојећих научних конференција.

– Чека ме спремање одговарајућих материјала: позива, листе потенцијалних учесника, садржаја појединих секција, одређивање рокова и слично, за Конференцију *Развој астрономије код Срба VIII*, потом за *VIII Српско-бугарску конференцију*, коју бих најрадије организовао у Лесковцу, где је гостима из Софије понајближе;³⁷⁵ и још једну *Конференцију о активним галактичким језгрима и гравитационим сочивима* – застаје мало и тражи *Зборник Конференције Развој астрономије код Срба* – па додаје:

– Дужан сам да обезбедим и део финансијских средстава за плаћање чланарине Републике Србије Међународној астрономској унији... и то захтева време, обраћање надлежним институцијама, консултације... Додај свему томе бројне договоре, узајамна информисања, планска усаглашавања, неизбежне административне па и бирократске послове и биће ти јаснији опсег задатака, дужности и одговорности – закључује Милан после набрајања онога што је урађено и шта све предстоји на основу низа изнетих ставова.

Из овога се виде Димитријевићеве различите обавезе које прати поред друштвене и лична, стручно-професионална одговорност, према сарадницима, коауторима, али и институцији, организацијама и широј заједници. Он брижно приступа задацима које прихвата и извршава их са осећањем одговорности и пуне свести о дужности, што му и омогућује да оствари пуно тога што је близу малог, изненађујућег чуда.

³⁷⁵ Пишући о његовом преводу савремене бугарске поезије, скренули смо пажњу на Осму српско-бугарску астрономску конференцију и на запажено књижевно поетско вече у Културном центру Лесковца, одржано тим поводом маја 2012. – Н. Цветковић, *Астроном – песник – друмовник М. С. Димитријевић*, стр. 288.